

Opdracht voor de Verkenning

1. Doel en aard van de verkenning

De fracties FNP, CDA, FvD, GroenLinks/PvdA, CU en GBA vragen de heer Tom van Mourik om een onafhankelijk, zorgvuldig en open onderzoek te doen naar de mogelijkheden om voor de raadsperiode 2026–2030 te komen tot een stabiele, constructieve en toekomstbestendige vorm van samenwerking. De verkenning richt zich primair op de wijze van de toekomstige samenwerking en welk type akkoord fracties hiervoor het meest passend en haalbaar vinden.

2. Gespreksinhoud en inventarisatie bij alle fracties

2.1 Kroonjuwelen en prioriteiten (uit het duidingsdebat)

- Wat zijn de belangrijkste ambities en speerpunten (kroonjuwelen)?
- Welke punten moeten in ieder geval een plek krijgen in het nieuw te vormen akkoord?

2.2 Breekpunten (uit het duidingsdebat)

- Welke inhoudelijke of procesmatige punten zien fracties als **breekpunt** in een mogelijke samenwerking?

2.3 Samenwerkingsvoorkeuren (uit het duidingsdebat)

- Met welke partijen willen fracties **wel** en **niet** samenwerken en om welke redenen?
- Welke combinaties worden als **haalbaar, kansrijk** of **niet wenselijk** beschouwd?

2.4 Opgaven en thema's voor de komende jaren (uit het duidingsdebat)

- Welke maatschappelijke, bestuurlijke en financiële opgaven zien fracties voor Achtkarspelen in de periode 2026–2030?
- Waar liggen overeenkomsten in de analyses van partijen, en waar verschillen?
- Ter ondersteuning kan de verkenner naar eigen inzicht gebruikmaken van publieke bronnen zoals, verkiezingsprogramma's, de StemWijzer of andere instrumenten die programmatische overeenkomsten en verschillen zichtbaar maken.

2.5 Type bestuursvorming (uit het formatieprotocol)

- Welke vorm van bestuursvorming heeft de voorkeur (bijvoorbeeld raadsakkoord, raadsagenda, coalitieakkoord, combinatievormen, minderheidscoalitie)?
- Wat zijn de verwachtingen en wensen voor de samenwerking in de raad en met het college in de komende raadsperiode?
- Hoe verhouden de fracties zich tot elkaar als het gaat om de voorkeur voor de wijze van besturen?

2.6 Keuze van wethouders (uit het formatieprotocol)

- De wijze waarop fracties vinden dat de keuze van wethouders moet plaatsvinden. Eventuele randvoorwaarden en verwachtingen daarbij.

3. Proces

- De verkenner spreekt met twee vertegenwoordigers van elk van de zeven fracties minimaal één keer in beslotenheid.
- De verkenner laat zich ondersteunen door de griffie.
- De verkenner houdt de burgemeester en de gemeenteraad gedurende het proces op de hoogte van de voortgang.
- Van elk gesprek wordt een verslag op hoofdlijnen gemaakt dat na verificatie door de gesprekspartners als bijlage in het eindverslag van de verkenner terechtkomt.
- De verkenner legt aan het einde van de verkenning verantwoording af in een schriftelijk openbaar eindverslag, dat hij overhandigt aan de voorzitter van de gemeenteraad en toelicht in een extra raadsvergadering op 14 april 2026.
- In deze bijeenkomst toetst de gemeenteraad of er een meerderheid is voor het advies dat de verkenner voor het vervolgproces voorstelt.

4. Advies en eindverslag van de verkenner

Het schriftelijke openbare verslag bevat in ieder geval:

1. Een overzicht van de mogelijke vormen van bestuursvorming die voor Achtkarspelen haalbaar en kansrijk zijn.
2. Een samenvatting van de inhoudelijke overeenkomsten, verschillen en breekpunten tussen partijen.
3. Een analyse van mogelijke samenwerkingscombinaties, met hun kansen en risico's, gericht op stabiliteit, bestuurlijke continuïteit en een constructieve samenwerking in de raad en met het college.
4. Een advies over de aanbevolen vervolgstap in het formatieproces, waarbij de verkenner rekening houdt met de uitgangspunten in het formatieprotocol dat partijen hebben vastgesteld op 23 maart 2026.

Vastgesteld door de partijen op 30 maart 2026.